

Invitació a l'optimisme

El futur s'ha de veure amb esperança, ja que el destí de Catalunya està en mans de tots els catalans

JUAN-JOSÉ LÓPEZ BURNIOL*

El fet d'haver arribat a la comprensió de la realitat catalana, és a dir, que Catalunya és una nació --una comunitat amb consciència clara de posseir una personalitat històrica diferenciada i amb una voluntat ferma de projectar-la cap al futur en forma d'autogovern-- més per la via de la raó que per la del sentiment, té --com tot en aquesta vida-- els seus avantatges i els seus inconvenients. Un dels avantatges és que permet observar la realitat amb una certa distància més gran. I, des d'aquesta perspectiva, hi ha una cosa que em crida poderosament l'atenció en la forma com molts catalans contempen la història del seu país.

Em refereixo a aquesta perenne sensació de frustració que els fa contemplar el passat amb un esperit de derrota i el futur amb una actitud de desconfiança. Davant d'aquesta visió negativa --que considero del tot errònia-- la meua percepció és la contrària: la història de Catalunya constitueix un èxit indubtable, en la mesura en què ha aconseguit subsistir fins avui com a nació, malgrat les dificultats enormes que ha hagut de superar.

EFFECTIVAMENT, cal tenir en compte --d'entrada-- que Catalunya és un país petit en extensió, amb una població reduïda i una riquesa natural limitada, situat entre dos dels grans estats-nació europeus --Espanya i França--, que, amb llums i ombres així com amb abast i dimensió diversos, han protagonitzat algunes etapes de la història universal. Doncs bé, malgrat això i a pesar de les reiterades derrotes que Catalunya ha patit en les guerres en què s'ha vist immersa, la veritat és que la seva gent --tota la societat catalana-- ha aconseguit sortir-se'n --el seu Dret, la seva llengua i, sobretot, la seva consciència de ser un poble--, gràcies a un esforç sostingut amb tenacitat i intel·ligència notables durant els últims tres segles. Una fermesa, en suma, que ha aconseguit concitar el respecte que sempre desperta l'obra ben feta. Aquesta ha estat la força --la força tova-- de Catalunya. Una força que s'assenta

en el treball intens, que es manifesta amb sòlida discreció i que culmina en un prestigi que fins ara l'ha acompanyat i que ha de preservar amb dedicació i incrementar amb esforç en el futur.

Fins a tal punt ha estat sòlida aquesta Catalunya, que ha pogut integrar --en circumstàncies difícils i amb mitjans escassos-- les successives onades d'immigrants que, des de fa cent anys, han vingut per trobar-hi el que a les seves terres d'origen se'ls negava: feina i un horitzó de futur per als seus fills. És lògic que hagin estat els partits d'esquerra --primer el PSUC i més tard el PSC-- els que hagin protagonitzat aquest esforç d'assimilació. I és lògic per dues raons: en primer lloc, perquè un dels gèrmens del catalanisme polític es troba precisament en els nuclis progressistes de la seva època inicial, i, en segon terme, perquè sense unir la reivindicació nacional a la reivindicació social, aquella estava mancada de futur i aquesta es feia més difícil.

Tan efectiva ha estat aquesta integració que, actualment, no resulta possible --de fet-- portar a terme a Catalunya una política que pretengui anar més enllà de la simple agitació, sense l'assumpció prèvia dels postulats bàsics del catalanisme polític, convertits així en una espècie de mínim comú denominador de gairebé totes les forces polítiques catalanes. És precisament des d'aquesta perspectiva des d'on han de ser contemplats els esdeveniments que han tingut lloc aquests dies: el pacte entre els tres partits catalans d'esquerra i l'accés de **José Montilla** a la primera magistratura del país, la presidència de la Generalitat. El pacte entre els tres partits posa en relleu dos fets: que la política real passa a bascular, a Catalunya, sobre l'eix dreta-esquerra (i no sobre l'eix nacionalistes-no nacionalistes) com és habitual en els països del nostre entorn; i que el rebuig del PSC a la *sociovergència* --malgrat les pressions indubtables rebudes des del PSOE-- constitueix una manifestació d'independència que apunta a l'existència d'un sistema autònom de partits a Catalunya. Tot això és símptoma de la vitalitat i l'empenta de la realitat catalana, com també una prova de la força normativa dels fets.

I ÉS PER això que no tenen cap sentit els laments. Un català que s'estimi de debò el seu país, siguin quines siguin les seves nostàlgies i sigui quin sigui el

futur que dibuixin els seus somnis, s'ha de rendir a l'evidència que Catalunya disfruta avui d'una posició fins fa poc inimaginable:

--Té un Estatut que, si bé està pendent de desenvolupament, s'assenta sobre aquests principis: Catalunya és una nació, els poders de la Generalitat emanen del poble de Catalunya, la relació amb l'Estat es regeix pel principi de bilateralitat, l'autogovern es fonamenta també en els drets històrics, i es reconeix la posició singular de la Generalitat.

--La societat catalana no està fracturada sinó que, al contrari, gaudeix de tal permeabilitat en tots els seus àmbits, que ha fet normal a nivell polític el que és normal a nivell de carrer --a la vida econòmica i social--, és a dir, ha fet possible que accedeixi a la seva primera magistratura un *altre català*.

--S'ha recuperat la dialèctica política normal entre dreta i esquerra, alhora que el sistema de partits català ha aconseguit --per la via dels fets-- un grau d'autonomia fins ara impensable.

Tot configura un futur tan complex com estimulants. Per això, sigui quina sigui la credibilitat que se li concedeixi al Govern d'entesa, s'ha de mirar el futur amb esperança, ja que --avui més que mai en segles-- el destí de Catalunya està en mans de tots els catalans. D'aquí ve aquesta invitació a l'optimisme. I al treball.

*Notari.

Article publicat a El Periódico de Catalunya el 23 de novembre de 2006